

09. 12. 2013

9/H42212/2013

Posiva Oy
Olkiluoto
27160 EURAJOKI

POSIVA-STUK-10037, 12.6.2013

Selvitys STUKin valvontamahdollisuuksien varmistamisesta

Posiva Oy (Posiva) on toimittanut Säteilyturvakeskukselle (STUK) päivitetyn selvityksen STUKin valvontamahdollisuuksien varmistamisesta Posivan ydinlaitosten rakentamisprojektissa. Päivitys on tehty STUKin selvityspyynnön 2/H42212/2012 perusteella.

STUK on käsitellyt päivitetyn selvityksen ja hyväksyy sen seuraavilla vaatimuksilla:

1. STUKin selvityspyynnössä 2/H42212/2012 edellytettiin Posivaa ottamaan selvityksessä huomioon, että STUKille on varattava mahdollisuus seurata ja valvoa myös sellaisia koelaitteistoilla tehtäviä järjestelmiin, laitteisiin tai rakenteisiin liittyviä tyyppitestejä ja kokeita, joiden avulla selvitetään suunnitteluvaatimuksia ja niiden täyttymistä. Valvottaviin kohteisiin tulee kuulua myös loppusijoituslaitoksella tehtävät demonstraatiokokeet. Asiaa on käsitelty myös STUKin päätöksessä 11/H42212/2013.

STUKin tarkastuksen perusteella todetaan, että em. vaatimuksia ei ole viety riittävällä tavalla Posivan selvitykseen. Tämän johdosta STUK edellyttää Posivaa täydentämään selvitystä siten, että edellä mainitut seuranta- ja valvontamahdollisuudet ovat nykyistä yksikäsitteisemmin määritetty.

2. Posiva on todennut vievänsä selvityksessä esitetyt viranomaisvalvonnan edellytykset Posivan menettelyohjeisiin ja sopimusasiakirjoihin. STUK edellyttää Posivalta yhteenvettoa, jossa kuvataan valvonnan edellytysten järjestämiseksi tehdyt käytännön toimenpiteet ohjeistuksen osalta mukaan lukien toimenpiteiden koulutus henkilöstölle.

9/H42212/2013

Posivan on toimitettava kohdassa 1 edellytetty päivitetty selvitys ja kohdassa 2 edellytetty yhteenveto STUKille tiedoksi viimeistään 31.3.2014.

Johtaja

Risto Paltemaa

Ylitarkastaja

Jouko Mononen

LIITE Esittelymuistio J. Mononen, 22.11.2013

Tiedoksi RP, AT, JHe, KaH, KIH, PeV, JVä, HKu, RLe, JtK, UrS, JuM, PRu, RLa, MAu, JMo

Selvitys STUKin valvontamahdollisuuksien varmistamisesta

Yleistä

Posiva toimitti osana rakentamislupahakemusaineistoa ydinenergia-asetuksen 35 §:n mukaisen selvityksen STUKin valvontaedellytysten järjestämisestä. STUKin tarkastuksen perusteella laadittiin Posivalle selvityspyyntö 2/H42212/2012, 30.4.2013, jossa edellytettiin Posivaa täydentämään selvitystä. Seuraavassa on esitetty selvityspyynnön vaatimukset ja arvio Posivan vastineesta:

1. *STUKille on varattava mahdollisuus arvioida ja seurata myös sellaisia koelaitteistoilla tehtäviä järjestelmiin, laitteisiin tai rakenteisiin liittyviä tyyppitestauksia ja kokeita, joiden avulla selvitetään suunnitteluvaatimuksia ja niiden täyttymistä. Seurattaviin kohteisiin tulee kuulua myös loppusijoituslaitoksella tehtävät demonstraatiokokeet sekä koeohjelmat ja -ohjeet.*

Tarkastuksen perusteella esitettyä vaatimusta ei ole riittävästi kuvattu päivitettyssä selvityksessä. Tämän johdosta päätöksessä on edellytetty Posivaa täydentämään selvitystä.

2. *Selvityksessä käsitellään tuotepoikkeamien käsittelyä ja todetaan Posivan ja STUKin käsittelyn riippuvan poikkeaman merkittävydestä. Tältä osin selvityksessä on otettava huomioon ohjeen YVL A.5 (luonnos 4) vaatimus, joka edellyttää luvanhakijan määrittelevän johtamisjärjestelmässään periaatteet raporttien toimittamiselle STUKin käsittelyyn (valmistuspaikalla, laitospaikalla tai STUKiin).*

Vaatimus on huomioitu selvityksen luvussa 3.1.1.

3. *STUK toteuttaa rakentamislupahakemuksen käsittelyn yhteydessä ja rakentamisvaiheen aikana myös Posivan yhteistyökumppanien ja toimittajien toiminnan tarkastuksia sekä kotimaassa että ulkomailla. Selvitykseen on lisättävä vaatimus Posivan velvoitteesta huolehtia näiden tarkastusten käytännön järjestelyistä*

Vaatimus on huomioitu selvityksen luvussa 4.

4. *Selvitykseen on lisättävä määrittely, jonka mukaan STUKilla on mahdollisuus kuulla tarvittaessa muuta kuin luvanhaltijan palveluksessa olevaa, tutkittavaan asiaan osallista tai siitä muuten tietävää henkilöä. Tapauskohtaisesti arvioidaan milloin kuuleminen tulee voida tapahtua ilman Posivan edustajan läsnäoloa.*

Vaatimus on huomioitu selvityksen luvussa 3.4.

Ydinjätteiden ja ydinmateriaalien valvonta
Jouko Mononen

22.11.2013

9/H42212/2013

5. *Selvityksen kohdassa 3.1.2 esitetään, että STUKille varataan mahdollisuus tutustua Posivan toimittajien laadunhallintajärjestelmiin. Kohdassa on otettava huomioon ohjeen YVL A.3 (luonnos 4) kohta 8.3, jossa asetetaan vaatimuksia toimittajien laatukäsikirjojen toimittamisesta STUKille tiedoksi.*

Vaatus on huomioitu selvityksen luvussa 3.1.2.

6. *STUKille on varattava mahdollisuus osallistua Posivan suorittamiin turvallisuuden kannalta merkittäviin toimittaja-auditointeihin. Posivan on ylläpidettävä luettelo suunnitelluista toimittaja-auditoinneista. Luettelo on toimitettava STUKille tiedoksi ja sitä on ylläpidettävä. Posivan on ilmoitettava STUKille hyvissä ajoin turvallisuuden kannalta merkittävien toimittajien auditointien ajankohdasta STUKin osallistumisen mahdollistamiseksi.*

Vaatus on huomioitu selvityksen luvussa 3.1.2.

7. *STUKin YVL-ohjeiston D-sarjassa on myös esitetty STUKin valvontamenettelyjä E-sarjan ohjeiden lisäksi. Tämän johdosta selvityksen luvussa 3.1.1. on otettava huomioon myös ao. D-sarjan ohjeet.*

Vaatus on huomioitu selvityksen luvussa 3.1.1.

8. *Kohdan 2 kaaviokuvaan 1 on lisättävä asennusvaiheen jälkeen omaksi kohdaksi käyttöönotto vaihe, joka tehdään Posivan ja STUKin valvonnassa.*

Vaatus on huomioitu kuvassa 1.

9. *Ohjeen YVL A.5 kohdan 347 mukaan luvan haltijan toimenpiteet ydin- tai säteilyturvallisuuden kannalta merkittävien toimittajien arvioimiseksi ja valvomiseksi on esitettävä toimittajakohtaisessa toimitusvalvontasuunnitelmassa. Valvontasuunnitelmaa tulee ylläpitää toimittajasta saatujen kokemusten perusteella. STUKille on varattava mahdollisuus toimittajavalvontasuunnitelmiin tutustumiseen laitospaikalla.*

Ohjeen vaatimus on otettava huomioon selvityksessä.

Vaatus on huomioitu selvityksen luvussa 3.1.2.

10. *Kohdan 5 viiteluetteloon on lisättävä ohjeet YVL E.10 ja YVL E.11 sekä ao. D-sarjan ohjeet.*

Ohjeet on lisätty viiteluetteloon.

Ydinjätteiden ja ydinmateriaalien valvonta
Jouko Mononen

22.11.2013

9/H42212/2013

Tarkastuksen yhteenveto

Posivan toimittama päivitetty selvitys täyttää STUKin päätöksessä 2/H42212/2012 asetetut lisävaatimukset lukuun ottamatta vaatimusta nro 1, joka toistetaan oheisessa päätöksessä. Todetusta puutteesta huolimatta voidaan tarkastuksen tuloksena todeta selvityksen olevan riittävä varmistamaan perustan STUKin valvontamahdollisuuksien varmistamiselle. Tämän johdosta esitetään selvitys hyväksyttäväksi yhdellä täydennysvaatimuksella. Selvitys edellytetään tältä osin päivitettäväksi ja toimitettavaksi tiedoksi STUKille.

Päätöksessä esitetään myös vaatimus koskien selvityksessä kuvattujen menettelyjen siirtämistä Posivan johtamisjärjestelmän ohjeistoon. Keskeistä suunniteltujen toimenpiteiden toteutumiselle on se, että toimenpiteet ohjeistetaan. Ohjeistamisen jälkeen on lisäksi järjestettävä koulutusta varmistamaan menettelyjen käyttöönoton.

Asian jatkokäsittelyyn esitetään, että Posivan on toimitettava päätöksen kohdassa 1 edellytetty päivitetty selvitys STUKille tiedoksi viimeistään 31.1.2014. Päätöksen kohdassa 2 edellytetty yhteenveto ohjeistamisesta ja koulutuksesta on toimitettava tiedoksi viimeistään 28.2.2014.

Oikeudelliset perusteet

YeA 35§

Kuuleminen

Päätösluonnos on esitelty STUK/Posiva välisessä laatukokouksessa 12.11.2013. Tämän lisäksi päätösluonnos on toimitettu normaalein menettelyin Posivalle (V. Ruuska, A. Mustonen) kuultavaksi 15.11.2013. Posivalla ei ollut huomautettavaa päätöksen tekniseen sisältöön. Posiva esitti kuitenkin aikarajan osalta pyynnön myöhentää selvitysten toimittamista. Posivan esittämä aikaraja 31.3.2014 on hyväksyttävissä ja päätös tältä osin päivitettiin vastaamaan Posivan esitystä.

Jouko Mononen